

ذخیره میگو و میزان مجاز برداشت در استان هرمزگان

محمد مومنی^{1*}؛ علی سالارپوری¹؛ بهنام دقوقی¹؛ محسن صفایی²؛ سیامک بهزادی¹؛ محمد درویشی¹
¹ پژوهشکده اکولوژی خلیج فارس و دریای عمان، موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و

ترویج کشاورزی، بندرعباس

² دانشکده علوم و فنون دریایی ابن سینا، دانشگاه هرمزگان، بندرعباس

*مسئول مکاتبات: momeni@pgoseri.ac.ir

چکیده: معمولاً جمعیت میگوها در زیستگاه از یک کوهورت (گروه هم‌زاد) اصلی تشکیل شده است. نسل سال بعد میگوها نیز از تخم‌ریزی همین کوهورت به وجود می‌آید. توده زنده میگو دارای یک قله نسبت به زمان است و اتفاقاً تاریخ مناسب شروع فصل صید میگو می‌بایست در زمانی باشد که این قله تقریباً در مرکز فصل صید قرار بگیرد. اما متأسفانه در این مورد یک مشکل اساسی وجود دارد و آن زمان تخم‌ریزی میگو (که نسل سال بعد میگو را می‌سازد)، پس از زمان صید واقع می‌گردد. میگوها در زمان تخم‌ریزی به‌طور متوسط در سایز 34 میلی‌متر (طول کاراپاس) یا حدود سن 12 ماهگی در زمستان است، در صورتی که فصل صید حدود چند ماه زودتر و در سایز 28 میلی‌متر (طول کاراپاس) یا حدود سن 8 ماهگی میگوها اتفاق می‌افتد. در حقیقت میگوها ابتدا صید می‌شوند و سپس فرصت تولیدمثل به‌دست می‌آید و این بزرگترین چالش صید بوده است. در حقیقت چنانچه هدف بهره‌برداری میگو بیشترین تولید پایدار باشد باید قسمتی از ذخیره باقی گذاشته شود تا پس از چند ماه به میگوهای مولد تبدیل شده و با تخم‌ریزی خود جمعیت سال آینده را تولید نمایند. اما سوالی که مطرح است این بوده که چه میزان باید برداشت گردد تا ذخیره خوبی از مولدین باقی بماند. در حقیقت رابطه بین حجم مولدین و ذخیره سال بعد (Spawning-stocks-Recruitment Relationship) ناشناخته مانده است. در مدل ساختار سنی (Age structure Model) برای ذخیره میگو که با لحاظ نمودن سری‌های زمانی و ضرایب رشد (K) و مرگ و میر (M) به این نتیجه رسید که چنانچه صید 80 درصد توده زنده میگو مدیریت گردد و میزان بقاء میگوها به 20 درصد پس از فصل صید می‌رسد. با توجه به میزان مرگ و میر طبیعی بالای میگو، میزان بقاء در زمان تخم‌ریزی به حدود 5 درصد خواهد رسید. مدیریت صید میگو که از حدود سال 1370 توسط موسسه انجام گرفته است تجربه خوبی از استفاده از این نسبت در تعیین میزان مجاز برداشته است و نشان داده که این نسبت می‌تواند ذخیره خوبی از مولدین را برای احیاء نسل سال آینده محیا نماید. امروزه نیز سعی می‌گردد این نسبت در صید میگو از ذخیره اصلی حفظ گردد. به‌طوری که هر ساله با احتساب این نسبت میزان مجاز برداشت به شیلات استان اعلام می‌گردد.

کلیدواژه‌ها: میگو، ذخیره، میزان صید مجاز، ساختار سنی، هرمزگان